

Riina Sikkut
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 29.11.2023 nr 1.2-1/4198-1

Meie 04.03.2024 nr 1.5-1/25312-1

Tagasiside sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsusele

Austatud minister!

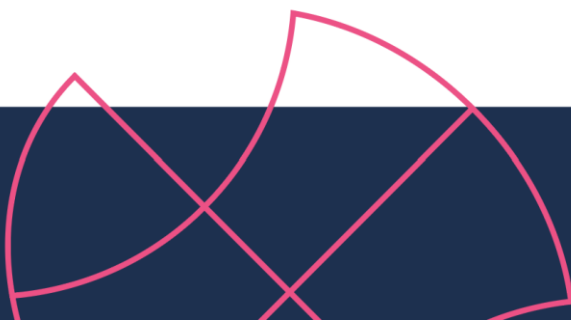
Aitäh võimaluse eest anda tagasisidet rehabilitatsiooniteenuste ümberkorraldamise väljatöötamiskavatsusele (VTK). VTK visioon on integreerida erivajadustega inimestele rehabiliteerivate sekkumiste osutamine tervishoiuteenustega, pakkudes funktsioonide taastamisele ning säilitamisele suunatud teenuseid tervisevaldkonna teenustena. Seejuures arendatakse välja täiendavad eri sihtgruppidele vajalikud sotsiaal- ja terviseteenused ning kujundatakse ümber tööalase rehabilitatsiooni sisu.

Täna on rehabilitatsioon Eestis jaotatud järgmisteks alaliikideks:

- 1) sotsiaalne rehabilitatsioon;
- 2) tööalane rehabilitatsioon;
- 3) meditsiiniline rehabilitatsioon ehk taastusravi

Rehabilitatsiooniteenuste määratlemine vaid terviseprobleemist lähtuvalt on arusaamatu ja eksitav. Tervisekassa vaates on rehabilitatsioon kompleksne protsess, mis eeldab inimesest laiahaardelisemat ja terviklikumat käsitlust. Rehabilitatsioonis ei saa keskenduda üksnes inimese terviseolukorra keskmesse võtmisele, vaid tähelepanu tuleb pöörata ka inimese funktsioneerimisele tervikuna. Fookus inimese lähiresurssidele tähendab tähelepanu inimese tegutsemisele, osalusele, personaalsetele faktoritele, sh majanduslikule toimetulekule ja elukeskkonna teguritele. Oleme seisukohal, et **toimiv rehabilitatsiooniteenus tuleb osutada võrgustikuteenusena**, mille keskmes tegutsevad lisaks olukorraga kursis olevatele spetsialistidele ka inimese pereliikmed, lähedased, sõbrad, kooli- ja töökaaslased.

VTK kirjeldab tänaseid rehabilitatsiooniteenuste kitsaskohti, mis siiski mõistetamatult on kaardistatud vaid eeskätt tervishoiuteenuste vaates. Lisame väljakutsed, mis kindlasti vajavad ka tegelemist.

Rehabilitatsiooniteenuste süsteemi loomisel puudub täna **tervikplaan**, lisaks teekonnal tervishoid-sotsiaalhoolekanne, kuhu on kaasatud inimene ja tema võrgustik, on vaja selgelt määratleda **tervikteekonda toetavad vahendid** (õendusplaan, hooldusplaan jne) ja nendega seotud andmekaitse küsimused.

VTK peab vajalikuks luua võimalused andmevahetuseks sotsiaal-, tervis- ja haridussüsteemi vahel. Andmesüsteemide ühildamine on pikk aeganõudev protsess, selleks tuleb planeerida piisav ajaressurss, enne uut süsteemi jõustada ei saa.

VTK toob välja spetsialistide efektiivsema kasutuse vajaduse, aga vajalik on kaardistada ka üldine **spetsialistide vajadus**. See tähendab, et millistest spetsialistidest on täna puudus, kus on dubleerimist, võimalused rakendada spetsialistide riskasutus ning õpetada spetsialistidele lisaoskusi.

Vajaduspõhise tervishoiuteenuste kasutamise jaoks vajame **toetavalt juurde sotsiaalteenuseid**, sh on siin oluline kokku leppida rahastajad ja rahastusallikad. Täpsustada tuleb terminoloogiat, eeskätt sotsiaaltöö mõisteid.

Muudatuste elluviimiseks tehakse mitmeid ettepanekud

Lisaks ülaltoodule juhime tähelepanu, et plaaniga arendada uusi sekkumisi on vajalik hinnata uute teenuste ja sekkumiste rahalist mõju. Probleemile ei too oodatud lahendust sotsiaalse- ja tööalase rehabilitatsiooni kunstlik ja kiire integreerimine seniste tervishoiuteenuste juurde. Tervisekassa ei toeta VTK-d pakutud kujul.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rain Laane
Juhatuse esimees